

ЦІННІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Правова реформа в Україні має свою цінність та значення в системі державотворення. Досліджуючи поняття правової реформи, вчені дійшли висновку, що це – один із різновидів соціальної реформи, змістом якої є зміни, перетворення, нововведення, перевлаштування певної сторони суспільного життя, що не усуває основ уже існуючої соціально-політичної структури і наявного суспільного ладу [1, с. 45]. Із цього твердження випливає, що предметом правової реформи є те, що підлягає перетворенню, зміні, удосконаленню, в нашому випадку – це право.

Метою правової реформи є підвищення ефективності правової системи, що відбувається шляхом перетворення її сутності, зміни та наповнення новою якістю її змісту. У демократичних державах, як і в Україні, – це встановлення законності та правопорядку, забезпечення верховенства права та закону. Відповідно до поставленої мети проведення правової реформи вимагає вирішення низки завдань, серед яких необхідно виокремити такі: підготовка та прийняття нормативно-правових актів, у яких визначається зміст правової реформи, її основні напрями та механізми впровадження; удосконалення системи публічної влади згідно з чинним законодавством; правозабезпечення всіх напрямів діяльності держави [1, с. 46].

Правова реформа в Україні відіграє дуже важливе значення для всього суспільства та безпосередньо для кожного громадянина. Безсумнівно, вона розпочалася наприкінці 80-х і на початку 90-х років двадцятого сторіччя і є складовою частиною глобальної за масштабами суспільно-політичного відновлення всієї системи економічних, владних, юридичних відносин, що склалися за роки існування Радянської влади, СРСР як тоталітарної, імперської держави [2].

Якщо говорити детальніше, то процес реформування української держави розпочався з проголошенням її незалежності і став особливо актуальним після прийняття Конституції України. Водночас парламент прийняв значну кількість законів і постанов про ратифікацію міжнародних договорів [3]. Об'єктивно в чинному законодавстві, зокрема в Конституції України, зафіксовано систему відносин і зв'язків сучасного суспільства, визначено базові принципи організації діяльності держави та її найважливіших інститутів, їх повноваження і функції, що створює базу для подальшого втілення правових реформ в державі.

Постійним, пріоритетним завданням української держави є підвищення якості правових рішень, зниження до мінімуму кількості

неефективних нормативних актів.

Правова реформа має чимало позитивних сторін, але між тим вона здійснюється без відсутності доктрини і стратегії такої реформи, спонтанним і безсистемним запозиченням досвіду інших країн та «модних ідей», а часто-густо методом проб та помилок. Стабільність закону прямо пропорційна його якості і навпаки. З моменту прийняття в 2012 році нового КПК України станом на 30 січня 2017 року було прийнято 48 законів, якими вносились до цього кодексу зміни і доповнення. А нерідко і «зміни і доповнення до внесених «змін і доповнень». Забезпеченню якості правового регулювання взагалі бракує найголовнішого – розуміння принципів права та їх системи. Актуальність досліджуваної проблеми обумовлюється тим, що після введення в дію нового КПК України та прийняття нових законів щодо слідчих та судових органів юридична практика показує наявність колізій та «білих плям» у законодавстві, відсутність єдності системи принципів права та послідовності їх застосування [4]. Наявність великої кількості змін у нещодавно прийнятих законах та недостатня кількість процесуальних норм зумовлюють нестабільність національного законодавства, а диспропорції у співвідношенні між законами та підзаконними актами на користь останніх ускладнюють процеси правореалізації.

Виходячи з вище наведеного можна зробити висновки про те, що хоча нормативно-правові акти створюються органами усіх рівнів – від вищих до місцевих – і зачіпають широке коло інтересів, проте, на жаль, ще не всі вони цілком відповідають вимогам життя, а в процесі їх розробки ще недостатньо враховуються економічні, соціальні, політичні, демографічні та інші чинники. Разом із цим правова реформа в Україні має велику цінність та неабияке значення, як для громадян держави, так і для подальшого розвитку всієї правової системи України. Саме тому питання правової реформи має займати провідне місце в системі державотворення.

Література

1. Пархоменко Н.М. Сутність і зміст правової реформи: теоретичні аспекти. *Правова держава – щорічник наукових праць*. 2018. № 29. С. 45-46. URL: http://pravova-derzhava.org.ua/files/pravova-derjava.-vipusk-29-_2018_.pdf
2. Сердюк В.О. Правова реформа – теоретико-правові засади правового визначення терміну. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. С. 101. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/6593>
3. Правова реформа в Україні та проблеми гармонізації національного законодавства з міжнародним правом. URL: http://www.uapravo.com/hro/text.php?lan=ukr&id=1674&id_book=1674&id_parent=1674&id_vid_res=2
4. Принципи права та стратегія і практика судово-правової реформи. URL: <https://ukrainepravo.com/scientific-thought/naukova-dumka/tuyrshchyty-tuava-kha-fkhuakhyegkya-k-tuankhyna-ftsesvs-tuavsvsl-uyechsupy/>